

MNENJE SVETA
z dne 17. februarja 2005
o posodobljenem konvergenčnem programu Slovaške, 2004-2007
(2005/C 136/10)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ⁽¹⁾ in zlasti člena 9(3) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Komisije,

po posvetovanju z Ekonomsko-finančnim odborom –

PODAL NASLEDNJE MNENJE:

- (1) Svet je 17. februarja 2005 preučil posodobljen konvergenčni program Slovaške, ki zajema obdobje od 2004 do 2007. Program ustreza zahtevam po podatkih iz „kodeksa ravnanja v zvezi z vsebino in obliko programov stabilnosti in konvergenčnih programov“.
- (2) Makroekonomski scenarij, ki je podlaga za program, predvideva 5 % povprečno realno stopnjo rasti BDP, s pričakovano upočasnitvijo na 4½ % v letu 2005 (zaradi upadanja zunanjih prispevkov) in pospešitvijo na skoraj 5½ % v letu 2007 (ko se bodo zunanji prispevki po pričakovanih ponovno povečali). Na podlagi trenutno razpoložljivih informacij se zdi, da ta scenarij odraža verjetna predvidevanja rasti. Predvidevanja programa glede inflacije se zdijo razmeroma nizka in so verjetna le, če bodo popolnoma omejeni sekundarni učinki visoke izmerjene inflacije v letu 2004.
- (3) Svet je 5. julija 2004 odločil, da je primanjkljaj Slovaške previsok, in priporočil, naj ga zmanjša do leta 2007. Cilj posodobitve programa je zmanjšati primanjkljaj na referenčno vrednost 3 % BDP v letu 2007 v skladu s priporočilom Sveta po členu 104(7) (pri čemer so izključeni prispevki za naložbeno pokojninsko shemo, ki so v letu 2005 ocenjeni na 0,4 % BDP, v letu 2006 na 1,0 % in v letu 2007 na 1,1 %). Zmanjšanje merjenega in primarnega javnofinančnega primanjkljaja naj bi sledilo v zadnjih letih programa; oba naj bi predvidoma ostala praktično nespremenjena na okoli 3,8 % oziroma 1,5 % BDP do leta 2006, njuna načrtovana skupna prilagoditev za 0,8 odstotne točke pa je preložena na leto 2007. Tudi brez učinka uvedbe naložbenega pokojninskega stebra leta 2005 poteka večji del zmanjševanja primanjkljaja v zadnjih dveh letih. V primerjavi s programom iz maja 2004, v katerem je prilagoditev temeljila na izdatkih, je v posodobitvi načrtovan popravek primanjkljaja z omejevanjem izdatkov in povečanjem prihodkov. Kljub ugodnejšemu makroekonomskemu scenariju posodobitev na splošno potrjuje načrtovano smer prilagoditev iz prejšnjega programa in je zato videti manj ambiciozna. Ne glede na velike dosežke na področju konsolidacije v preteklosti in na učinek pokojninske reforme bi pospešitev zmanjševanja primanjkljaja, zlasti v letu 2005, pomagala Slovaški pri izvajanju strategije za sprejem eura, izboljšala fiskalno verodostojnost v okviru ERM2, spodbudila anticikličnost, lahko pa bi pomagala tudi pri naraščajočih pritiskih apreciacije. To bi tudi utrlo pot za doseganje strukturnega proračunskega stanja blizu ravnovesja ali v presežku in pomagalo doseči dovolj varnostne rezerve, ki bi preprečila prekoračitev referenčne vrednosti 3 % BDP, ki je določena v Pogodbi kot merilo za primanjkljaj ob običajnih makroekonomskih nihanjih.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

- (4) Tveganja v proračunskih predvidevanjih v programu so na splošno videti uravnotežena v celotnem programskem obdobju. Na podlagi danih makroekonomskih predpostavk se zdi, da bi lahko obstajalo tveganje izgube zaradi dviga cen na strani prihodkov v celotnem zadevnem obdobju. Negotovitosti v zvezi z vplivom pokojninske reforme so uravnotežene. Poraba sredstev EU (in participacij) bo verjetno nižja od porabe, predvidene v proračunu za obdobje od 2004 do 2006, ker se absorpcijska zmogljivost še razvija. Vendar pa bi lahko v letu 2007 presegla v proračunu predviden znesek, če bi izvajanje preložene porabe dovolj napredovalo. Nenazadnje pa so parlamentarne volitve, ki bodo predvidoma v letu 2006, vir negotovitosti, zlasti glede obsega, v katerem se bo izvajalo nadaljnje omejevanje izdatkov v letu 2007. Slednje bi lahko bilo manjše ali pa bi preseglo sedanji cilj. Glede na to oceno tveganja se zdi, da bo proračunska naravnost v programu zadostovala za zmanjšanje primanjkljaja na 3 % BDP v letu 2007, ki je zadnje leto v programu, varnostna rezerva pa ni predvidena.
- (5) Ocenjuje se, da je delež javnega dolga v letu 2004 dosegel 43,0 % BDP, kar je precej pod referenčno vrednostjo iz Pogodbe, ki znaša 60 % BDP. Program predvideva, da se bo delež javnega dolga v programskem obdobju povečal za 2½ odstotne točke.
- (6) Zdi se, da je Slovaška v relativno ugodnem položaju glede dolgoročne uravnoteženosti javnih financ, predvsem zahvaljujoč sprejetim strukturnim reformam, zlasti na področju pokojnin in zdravstva. Vendar pa je popolna izvedba teh ukrepov poleg doseganja načrtovane proračunske konsolidacije v programskem obdobju in do leta 2010 eden od ključnih pogojev.
- (7) Gospodarske politike, opisane v posodobitvi, so na splošno skladne s splošnimi smernicami državne gospodarske politike na področju javnih financ. Slovaška je zlasti na dobri poti, da popravi svoj čezmerni primanjkljaj do roka, ki ga je določil Svet.

Glede na zgoraj navedeno oceno in glede na priporočila Sveta na podlagi člena 104(7) Svet meni, da bi morala Slovaška:

- (i) zlasti v letu 2005 izkoristiti vsako priložnost za pospešeno zmanjševanje primanjkljaja, vključno s pomočjo uporabe prihodkov, ki so boljši od pričakovanih, in prihrankov na strani izdatkov;
- (ii) določiti, da so srednjeročne zgornje meje izdatkov bolj zavezujoče;
- (iii) pozorno paziti, da sekundarni učinki visoke inflacije v letu 2004 ne bi vplivali na potek konvergence inflacije, ki je predviden v programu.

Primerjava ključnih makroekonomskih in proračunskih predvidevanj

		2004	2005	2006	2007
Realni BDP (spremembe v %)	KP nov. 2004	5,0	4,5	5,1	5,4
	COM okt. 2004	4,9	4,5	5,2	ni podatkov
	KP maj 2004	4,1	4,3	5,0	4,7
Inflacija po HICP (%)	KP nov. 2004	7,8	3,3	2,8	2,5
	COM okt. 2004	7,7	3,9	3,0	ni podatkov
	KP maj 2004	8,1	4,0	2,9	2,5

		2004	2005	2006	2007
Javnofinančni saldo (v % BDP) ⁽¹⁾	KP nov. 2004	-3,8	-3,8	-3,9	-3,0
	COM okt. 2004	-3,9	-4,0	-4,1	ni podatkov
	KP maj 2004	-4,0	-3,9	-3,9	-3,0
Primarni saldo (v % BDP) ⁽¹⁾	KP nov. 2004	-1,5	-1,4	-1,6	-0,7
	COM okt. 2004	-1,6	-1,6	-1,8	ni podatkov
	KP maj 2004	-1,4	-1,1	-1,2	-0,4
Bruto javni dolg (v % BDP)	KP nov. 2004	43,0	44,2	45,3	45,5
	COM okt. 2004	44,2	45,2	45,9	ni podatkov
	KP maj 2004	45,1	46,4	46,1	45,5

⁽¹⁾ Javnofinančni saldo in primarni saldo vključujeta zmanjševanje dohodka in s tem, pod enakimi pogoji, učinek naraščanja primanjkljaja zaradi uvedbe naložbenega pokojninskega stebra leta 2005 (ocenjenega na 0,4 % BDP leta 2005; 1,0 % BDP leta 2006; in 1,1 % BDP leta 2007).

Viri:

Konvergenčni program (KP); gospodarske napovedi služb Komisije jeseni 2004 (COM).